

سه شنبه 19 اردیبهشت 1396 - 12 شعبان 1438 - 9 می 2017

ارتحال عالم مجاهد و روحانی مبارز آیت الله "سید عبدالحسین لاری" (1303 ش)

ارتحال عالم مجاهد و روحانی مبارز آیت الله "سید عبدالحسین لاری" (1303 ش)

آیت الله سید عبدالحسین لاری در سال 1226 ش (1264 ق) در لار به دنیا آمد. وی بعد از اتمام دوره مقدماتی و سطح، راهی نجف اشرف گردید و در درس میرزای بزرگ شیرازی حاضر شد و اجازات متعدد اجتهاد دریافت نمود. آیت الله لاری پس از مدتی به دستور میرزای شیرازی جهت هدایت و رهبری مردم خطه فارس به لارستان رفت. ایشان در اولین گام، حوزه علمیه لار را تاسیس نمود و به نشر احکام اسلامی همت گماشت. حضور مجتهدی مانند آیت الله لاری، باعث کم نفوذ شدن مبلغان مسیحی و انزوای آنان گردید. ضبط و ثبت اموال حاکم دست نشاندۀ، احداث کارخانه اسلحه سازی، آموزش نیروهای نظامی و امتناع از پرداخت مالیات به دولت مرکزی، گام های مهمی بود که به رهبری ایشان جهت ایجاد ملت اسلام برداشته شد. همچنین قیام وی در حمایت از مشروطه خواهان شیراز و رویارویی با نیروهای دولتی و همکاری با دلیران تنگستان در مقابله با متجاوزان انگلیسی از جمله فعالیت های این مجتهد جهادگر در راه استقلال مردم و اعاده شرافت اسلامی می باشد. در کنار فعالیت های سیاسی، از آیت الله لاری حدود چهل اثر فقهی، کلامی، فقهی - سیاسی، اصولی و... به یادگار مانده است. این عالم مجاهد سرانجام در 19 اردیبهشت 1303 ش برابر با چهارم شوال 1342 ق در 86 سالگی جان به جان آفرین تسلیم کرد و در شهرستان جهرم در محلی که هم اکنون به "مقبره آقا" معروف است به خاک سپرده شد.

فسخ امتیاز استعماری "کاپیتولاسیون" توسط مجلس شورای ملی (1306 ش)

مفهوم عام حقوقی کاپیتولاسیون، عبارت از نظام قضاوت کنسولی و برخی امتیازات و مصونیت های قضایی است که به موجب آن، اتباع يك کشور در صورت ارتکاب جرم در کشور مورد نظر از شمول قوانین جزایی و مدنی در قلمرو کشور میزبان مستثنی می شدند. حق کاپیتولاسیون در ایران، اولین بار در معاهده ترکمنچای در سال 1206 ش در زمان فتحعلی شاه قاجار به روسیه داده شد و بعدها بسیاری از دولت های دیگر نیز صاحب این امتیاز شده و قضاوت کنسولی خود را بر دستگاه سیاسی و قضایی ایران تحمیل کردند. در سال 1297 ش، لایحه ای به تصویب رسید که به موجب آن حق کاپیتولاسیون روس ها در ایران که تحت فشار زور و تهدید و تطمیع و برخلاف مصالح ملت ایران بوده است با استناد به قانون اساسی لغو شد. پس از لغو قرارداد کاپیتولاسیون بین ایران و روسیه قراردادهای مشابه با کشورهای دیگر نیز ملغی گردید. اما کشورهای غربی همچنان به این امتیاز پایبند بودند تا این که مجلس شورای ملی در چنین روزی در نوزدهم اردیبهشت 1306 ش، الغاء کاپیتولاسیون را اعلام کرد و به همه دولت های که از حق کاپیتولاسیون استفاده می کردند يك سال وقت داد که در قراردادهای خود تجدید نظر و این امتیاز را لغو کنند. این قانون ننگین، يك بار دیگر در سال 1343 ش مطرح شد و به تصویب رسید که به سبب اعتراض امام خمینی (ره) به آن، آن حضرت را به ترکیه تبعید کردند. در نهایت کاپیتولاسیون پس از پیروزی انقلاب اسلامی برای همیشه لغو شد.

تخلیه کامل ایران از نیروهای شوروی سابق پس از پایان جنگ جهانی دوم (1325 ش)

پس از پایان جنگ جهانی دوم، ایران به شورای امنیت شکایت کرد که روسیه بر خلاف پیمان سه جانبه، ایران را تخلیه نکرده است و در امور داخلی کشور دخالت می نماید. شوروی انتظار این شکایت را نداشت و درخواست تاخیر در رسیدگی را نمود. اما نمایندگان ایران، انگلستان و آمریکا با تعویق جلسه شورای امنیت درباره تصمیم در این موضوع مخالف بودند. شوروی نمی خواست موضوع ایران جنجالی بین المللی علیه آن کشور باشد، بنابراین سفیر شوروی در ایران کوشش زیادی برای توافق با مقامات ایرانی انجام داد. در نهایت موافقت نامه ای در مورد تخلیه ایران، نفت شمال و آذربایجان به امضاء طرفین رسید، تا این که سرانجام در روز نوزدهم اردیبهشت سال 1325 ش، تخلیه کامل ایران انجام گرفت.

آغاز قیام مردمی سربداران خراسان علیه نیروهای خونخوار مغول (738 ق)

پس از یکصد و بیست سال استیلای قوم تاتار و مغول بر ایران و بسیاری از مناطق آسیا، قیامی مردمی در باشتین و سبزوار خراسان علیه ظلم و تعدی حاکمان مغول و عاملان مزدور آنان به وقوع پیوست. این نهضت که به قیام "سربداران" شهرت یافته است، از لحاظ وسعت، بزرگ ترین، از نظر تاریخی مهم ترین، جنش آزادی بخش خاورمیانه در قرن هشتم هجری بود. تلاش پیگیر رهبران آزاده و متدین این قیام، منجر به تشکیل حکومت مستقل ملی و شیعه مذهب ایرانی در خراسان شد. مهم ترین ویژگی های این حکومت عبارت بود از: تنفر و انزجار از عنصر مغولی و تثبیت ایدئولوژی تشیع امامی. نخستین حاکم سلسله ای سربداران، "عبدالرزاق باشتینی" بود که به مدت دو سال و چهار ماه حکومت کرد. پس از وی، "برادرش وحیه الدین امیر مسعود" به حکومت رسید. امیر مسعود با این که در مردم

در گذشت "یوهان شیللر" نویسنده و شاعر معروف آلمانی (1805م) (ر.ک: 10 نوامبر)

یوهان فردریک شیللر نویسنده، شاعر و نمایش‌نامه‌نویس آلمانی در دهم نوامبر 1759م در ایالت وِرتِمِبِرگ آلمان به دنیا آمد. وی از کودکی عشق سرشاری به نویسندگی و شعر داشت و نخستین اثرش را در هجده سالگی به نگارش درآورد. شیللر پس از پایان تحصیلات، رسماً به کار نویسندگی پرداخت و بعدها با گوته، شاعر و نویسنده بزرگ هم‌وطنش آشنا شد. شیللر مانند گوته، سبکی نو در ادبیات آلمانی پدید آورد و یکی از فصول درخشان ادبیات قرن نوزدهم آلمان به او تعلق گرفت. بزرگ‌ترین اثر شیللر، درام راهزنان نام دارد که از معروف‌ترین نمایش‌نامه‌های ضد استبدادی او محسوب می‌شود. او بعد از انتشار این نمایش‌نامه به نویسندگی منع شد. شیللر در نمایش‌نامه نویسی چیره دست بود و سبک نویسندگی‌اش به مکتب کلاسیک شباهت نزدیک دارد. آثار وی دربردارنده ظرافت، دقت، سادگی و وقار هستند. نمایش‌نامه‌های بزرگ شیللر، حماسی یا تراژدی هستند و زمینه‌های تاریخی و سیاسی دارند. این آثار هم‌چنین همگی مبین ایده‌آلیسم و خیال‌پردازی و تصویرسازی می‌باشند و بر اصول متین اخلاقی شیللر و تأکید وی در آزادی و شرافت انسانی استوارند. شیللر پس از گوته، از بزرگ‌ترین پایه‌گذاران ادبیات جدید آلمان است و شعرای رمانتیک قرن نوزدهم آلمان، تحت تأثیر وی بوده‌اند. شیللر، زیبایی را چه در قلمرو شعر و چه در فلسفه، دومین خالق بشر می‌نامد. در نظر او تنها تربیت و فرهنگ و ادراک زیبایی است که قادر است به روح بشر اعتلا بخشد. هنر در نظر شیللر، بزرگ‌ترین مربی فرد و جامعه است. توصیف شاعرانه در برخی آثار شیللر به او امکان می‌دهد که هسته مرکزی جامعه و خانواده و حکومت را در وحدت و کلیت و اشتراک منافع جای دهد و موجوداتی را که به وسیله عشق و یگانگی به هم پیوسته‌اند، در آینده‌ای توأم با صلح و سلامت جاودانی تجسم بخشد. شیللر به همراه گوته، دو نابغه شعر و ادب و دو نویسنده کلاسیک آلمانند و شیللر را شاعر ملی آلمان نیز خوانده‌اند. از مهم‌ترین آثار شیللر می‌توان از داستان آتالا، منظومه‌های فلسفی، ترانه ناقوس و نمایش‌نامه والیشتاین و... نام برد. فردریک شیللر سرانجام در نهم مه 1805م در 56 سالگی درگذشت. داری و مبارزه با حاکمان مغول و تثبیت حکومت سربداران، دارای موفقیت‌های بالایی بود، لیکن به خاطر اختلاف با شیخ حسن جوری (رهبر روحانی نهضت سربداران) و توطئه در قتل او، پایگاه مردمی‌اش را از دست داد و حکومتش به تدریج رو به ضعف نهاد. به همین جهت سپاهش در نبرد با امرای مازندران متحمل شکست گردید و خود وی کشته شد. پس از مرگ امیر مسعود، 10 تن دیگر از این سلسله به حکومت رسیدند که معروف‌ترین آن‌ها عبارتند از: شمس الدین علی، خواجه یحیی کرابی و خواجه علی مؤید. فقیه نامور شیعه شهید اول، معاصر با خواجه علی مؤید بود که در پی دعوت خواجه از وی، کتاب شریف "اللمعة الدمشقیة" را در فقه امامی تدوین و به همراه نماینده‌ای به سوی خواجه علی مؤید در سبزوار فرستاد. سرانجام در پی هجوم "امیر ولی" به سبزوار و محاصره‌ای چهار ماهه‌ای این شهر در سال 783 قمری، خواجه علی مؤید، دست نیاز به سوی "تیمور لنگ گورکانی" دراز کرد، و از او یاری خواست. با تسلیم شدن خواجه علی مؤید به تیمور لنگ، پرونده‌اش را حکومت سربداران نیز برای همیشه بسته شد و منطقه‌اش را خراسان پس از 46 سال رهایی از یوغ استعمار مغولان، مجدداً مقهور و مغلوب آنان گردید.